

Steenuilen-
werkgroep
natuurpunt

Nieuwsbrief van de Steenuilenwerkgroep van Natuurpunt

Nummer 6 - juni 2014

In deze nieuwsbrief resultaten van een inventarisatie, verslag van een fietstocht en de verrassende vaststellingen van camera onderzoek . Ook de bekendmaking van onze tweede contactdag. Noteer zaterdag 22 november 2014 alvast in uw agenda!

Steenuileninventarisatie gemeente Zomergem

Medewerkers: Lode Van De Velde, Peter De Bock, Nikolaj Vanvyve, Tonny Madou, Peter Wijnsouw en Jan Colpaert.

Inventarisatie dagen :

26 februari 2014 start 19.00 uur : 1 ploeg 4°C zeer weinig wind droog

7 maart 2014 start 19.00 uur: 2 ploegen 11°C zeer weinig wind droog

11 maart 2014 start 19.00 uur: 1 ploeg 9°C matige wind droog, einde avond nevelachtig

Gebied: Gemeente Zomergem Oost-Vlaanderen Meetjesland

4 km²: ES3758 ES3759 ES3858 ES3859 genoemd: Nekke - Ro. Noordelijk deel: agrarisch gebied met verspreide bewoning en lintbebouwing. Zuidelijk deel: landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Rijk aan KLE.

4 km²: ES3754 ES3755 ES3854 ES3855 genoemd: Leischoot – Diepenbeek . Noordelijk deel : oud ruilverkaveling gebied. Zuidelijk deel: Landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Rijk aan KLE.

4 km²: ES4055 ES4056 ES4155 ES4156 genoemd: Meirlare – Beke. Noordelijk : ruilverkaveling gebied. Zuidelijk: Agrarisch gebied met verspreide bewoning , restanten KLE.

4 km²: ES4057 ES4058 ES4157 ES4158 genoemd: Korte en Lange boeken – Kruisstraat. Agrarisch gebied met lintbebouwing en verspreide bewoning

Werkwijze :

Volgens de protocol vermeld op de NP site. Steeds met 2 of 3 medewerkers

Interpretatie voor de volledige oppervlakte van de gemeente.

Voor het berekenen van de werkelijke aantallen per geïnventariseerd km hok werden:

- De inventaris gegevens bestudeerd zodat de dubbeltellingen konden geëlimineerd worden.
- Enkel de territorium roep in aanmerking genomen, geen contactroepen.

Dichtheid geïnventariseerde km hokken:

Nekke – Ro:	4,5 ST/ km ²
Korte Boeken – Kruisstraat:	1.5 ST/ km ²
Meirlare – Beke:	2,5 ST/km ²
Leischoot – Diepenbeek:	2 ST/km ²

De niet geïnventariseerde km hokken werden vergeleken met geïnventariseerde hokken waarvan agrarische bestemming, KLE aanwezigheid en densiteit van bewoning gekend zijn. Ook met bebossing werd rekening gehouden. Er is 16 km² geïnventariseerd op een totale oppervlakte van 39.5 km². Na het invullen van het geïnterpreteerde aantal per km hok gaf de optelsom 90 steenuil territoria over het volledig grondgebied van de gemeente. Dit geeft een gemiddelde dichtheid van 2,27 koppels Steenuil per km².

Jan Colpaert *Vogelwerkgroep Natuurpunt Zomergem*

Steenuilen fietstocht Natuurpunt Zomergem 29 maart 2014

Het inventarisatie werk is achter de rug. Nu kunnen onze leden kennis maken met de nachtelijke natuur in ons dorp. De vogelwerkgroep NP Zomergem, onder de enthousiaste begeleiding van Lode, die een steenuilen fietstocht heeft ingericht .

De gemeente krant ,onze facebook pagina en het MLM tijdschrift maakten de aankondiging bekend.

Het werd de zachtste en mooiste lenteavond van 2014. Een 20-tal enthousiastelingen verzamelde in de leeszaal van de bib, voor een korte maar degelijke presentatie. De levenswijze van onze steenuil, het gehoor, gezichtsvermogen , voedselkeuze en het verenkleed , alles werd op een eenvoudige manier aan de man gebracht.

Ondertussen wisselt de dag voor de nacht en kon iedereen bij het verlaten van de bib zijn fluo vestje aantrekken en startten we de korte fiets tocht naar het mekka van de steenuil . Dit is het landschappelijk waardevol gebied Ro, ten zuidwesten van de gemeente. Veel knotbomen en weiden en iets minder maisakkers dan in de rest van het omliggende agrarisch gebied leverden hier een spectaculaire inventarisatie op.

Bij stop 1 werd heel kort de roep van de Steenuil afgespeeld. Bijna onmiddellijk mochten we alles afsluiten en werden we door 3 aanwezige Steenuilen onthaald op driftig territorium geroep. Terwijl de inventarisatiewijze werd uitgelegd kwamen de uiltjes steeds dichterbij en zorgden ze voor een verrassend achtergrondconcert. Een voorzichtige interpretatie van onze gegevens laat een 90 tal koppels vermoeden over een oppervlakte van bijna 40 km².

Op de tweede stop hadden we een gelijk aardig succes. Twee Steenuil mannetjes lieten zich luid horen terwijl de groep meer te weten kwam over het belang van de kleine landschapselementen, nestkast alternatieven, braakballetjes en de jachtwijze.

Als afsluiting werd iedereen getrakteerd op een Steenuilke een biertje uit Herzele. De aanwezige uilen zorgden met het liedje “Kiuuw kiuuw” voor de hit van de avond.

Jan Colpaert *Vogelwerkgroep Natuurpunt Zomergem*

Camera onderzoek in een Steenuilnestkast

Wij dachten dat jonge Steenuilen opgroeien met meikevers, nachtvlinders, regenwormen en rupsen en met muizen en vogels waarvan we de resten aantreffen in de nestkasten en braakballen. Maar door camera onderzoek kwamen we voor grote verrassingen te staan.

Een grijstintgevoelige camera werd in februari 2005 door Stany Cerulis geïnstalleerd in een Steenuilen nestkast te Molenbeek-Wersbeek. Hij stond gericht op het tussen schot. Zodat geregistreerd werd welke prooien werden aangebracht. De beelden werden op CD-roms gebrand en de “jong wetenschappers” van het Atheneum van Tienen analyseerden de beelden.

Vanaf 20 april is er een broedgeval in de kast, op 3 juli 2005 vliegen twee jongen uit.

Grootste verrassing was dat maar 3 % van de prooien gewervelden zijn en 97 % ongewervelde!

Prooien camera onderzoek	
zoogdieren	60
vogels	5
amfibieën	1
larven	1181
Imago's	418
wormen	245
slakken	4
onbekend	51
Totaal	1965

De larven bestonden hoofdzakelijk uit rattenstaartlarven, de larve van de Blinde bij (*Eristalis tenax*). De imago's waren veelal nachtvlinders.

Steenuil met Rattenstaartlarve © Stany Cerulis

We zien de Steenuil enkele keren met een Kers (Prunus avium) binnen komen! Een merkwaardige vaststelling. Veel soorten vogels eten het vruchtvlees van kersen. Mogelijk doet de Steenuil dit om vocht binnen te krijgen.

Steenuil met Kers © Stany Cerulis

Andere vaststellingen:

- 's nachts worden er meer insecten en wormen gevangen.
- Overdag worden er evenveel gewervelden gevangen dan 's nachts.

Prooien	Dag	Nacht
zoogdieren	30	30
vogels	4	1
amfibieën	1	0
larven	81	1100
Imago's	25	393
wormen	72	173
slakken	2	2
onbekend	16	35
Totaal	231	1734

Na een regen periode stijgt het aantal wormen. Bij warme nachten (boven 10°C.) neemt het aantal larven en imago's toe. Na het uitkomen van de jongen (vanaf eind mei) stijgt het totaal aantal prooien. Bij onweer of felle regen worden er geen prooien binnengebracht.

Stany Cerulis, de "jong wetenschappers" Atheneum Tienen en Philippe Smets.

De Steenuilenwerkgroep organiseert op zaterdag 22 november 2014 haar tweede contactdag

Deze gaat door in de Wattenfabriek van Herzele (Oost-Vlaanderen). Op het programma staan onder meer:

- Steenuilnestkasten in laagstam boomgaarden (Dirk Ottenburghs)
- Steenuilwerking in Wallonië (Jaques Bultot)
- Het herkennen en de levenswijze van onze muizen (Joeri Cortens)
- Het konijnuiltje in de Verenigde Staten (Claire Tahon)
- Het Leader Steenuilproject in de Vlaamse Ardennen (Paul Haustrate)
- De Steenmarter (Koen Van Den berge).
- Ronald Van Harxen en Pascal Stroeken (STONE) zijn ook terug van de partij en beloven een boeiend onderwerp.

Een gedetailleerd programma verschijnt in onze volgende nieuwsbrief in september.

Heb je vragen of interessante items voor de Steenuilennieuwsbrief?

Contacteer ons steenuilen@natuurpunt.be

Wil je de Steenuilenwerkgroep van Natuurpunt steunen?

Op onderstaande gegevens kan je een bijdrage storten. Vergeet volgende mededeling niet:
projectnummer: 2492

Natuurpunt Studie vzw
Steenuilenwerkgroep (KP 2492)
Coxiestraat 11
2800 Mechelen

IBAN BE12 2300 5247 4592
BIC GEBA BEBB
BTW BE 0408.032.874

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar